

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

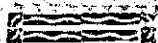
Indult BÉTSBŐL Szeredán 28. Oktoberben 1789.

Vájdényből, Oláh-országból, az el-foglalt Török Tá-
bornak helyéről Oktobernek 8-dikán. 1789. (szóról
szóra.)

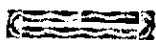
Uz edves Barátom! — Fel-derüle a' mi, Gen. Stá-
R. der puhasága miatt szinte homályban mara-
dott; a' *Vulkáni* Lägerben egész nyáron heverő, igen
szép Táborunknak-is Tsillaga; el-jöve a' mi kedves
Vezér Hertzegünk *Hohenlohé* Szebenből; és ezen h.
6-dikán estvéli 10 órakor meg indittá szép Sergein-
ket 6 ágyukkal Oláh ország felé *Portschynak*, a' hól
fekszik vala a' Törököknek mintegy 2000 főből
álló vigyázó Tábora. A' mi menetelünk ilyen ren-

R r r r

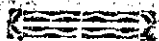
del

del esék: „ Leg-első Seregben, mely-is *Avántgárda*nak neveztetik, rendeltetik a' Hertzegtől, a' *Toskána* Húzárs Sergéből Fő-Strázsamester B. *Szentkereszti*. Ez vezeté az *Avántgárdát*, mely áll vala 5 tzúg *Toskána* Húzárokból és 2 tzúg *Szávoja* Draganofokból, 1 osztály az első Oláh Seregből egy ágyuval. Ezeket követte az első tsapásra a' *Toskána* Obestere maga Ofztályaival, és a' *Szávoja* Obestere ugyan a' maga Ofztályaival, *Splényi* Regementje gyalogságával 4 ágyukkal. — A' 2-dik tsapásra követi vala a' *Szávoja* Sergének Fő-Strázsamestere egy osztályaival és 7 tzúg *Toskána* Húzárokkal, az egész első Oláh Regement 3 ágyuval. Egész étzaka mentünk; 7-dikben reggeli 9 óra tályban megérkeztünk az *Avántgárda Portsény*hoz, mellyel maga a' Hertzeg is elment. Itt noha már észre vette vala a' Törökség a' reá rohanó ellenséget, és kézfzen várta lóra fel-ülve, mindazonáltal ezen *Avántgárda* olly sebessen és meg-határozott bátorsággal tsapá meg a' készen állott Törököket (kik ámbár vakmerő képpen hartzáltak, és Tábor helyeket minden utan módon meg-tartani igyekeztek) hogy ezek ki-nem álhatván az ellenség' véret szomjuházó Húzárok' kezét és tüzét, vízfza veretének, kik elszaladván egész Tábor helyeket oda hagyák, és által költözének rész-szerint a' *Silon*, rész-szerint pedig a' *Vájdennél* lévő öreg Táborjok-felé húzták magokat, hátra hagyván egynéhány foglyait és mint egy 100 holtjait; kiknek tábor helyét magazinumjával, Sátoraiival és egyéb fok élésre tartazó dolgaival edgyütt fel-dulák és prédálák katonáink.

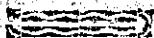

Részünkről febbe esett *Tseh* fő Hadnagy *Toskándtól*, és ugyan ezen Regimentből 3 Húzás el-vezett; Nem különben 6 Dragonyos Strazsamestereftől, és egy Szabad-seregbeli. — Ezen napon itt meg-telepedénk; tábor helyeinknek Külső-örizetei ki-állítatának, és reggelig tsendefen nyugvék fáradsága után Táborunk. — Más nap, ugy mint ma 9 óra tályba, jelentést teve az örizeten lévő Kapitány, hogy az ellenségnek egynéhány csoportjait vette észre jöni Táborunk-felé; az után tsak hamar ujra azt jelenté, hogy nem tsak egynéhány csoportjait, hanem nagy erővel láttya közelíteni; melyre a' Hertzeg azonnal készült parantsola, és kit kit a' maga helyére el-rendelet. El-is érkezék az ellenség, és igen vakmerőn kezdé próbálgatni minden Sántz-nélkül lévő 4-szegű hadi-sorainkat fok helyeken meg-bontogatni, kiknek közöntését parantsola a' Hertzeg elsöbben a' vadász katonák, annak-utánna kisebb és nagyobb ágyuink által, de fok lévén a' Pogány minden-felől, nem gondolt ezen kemény tüzelésekkel, vakmerő szándékától el-nem állott, kivált képpen gyalogsága képzelheteilen magok elszánásával igyekeztek gyalog Sergeinknek meg-bontásokban; kiknek a' mi gyalogjaink kezdvén apróbb fegyverekből tüzesen hányni az embert olvasztó galuskákat; nem tsak, hanem szép rendben eleikbe menvén, nagy bátorsággal kezdeték fegyver-késeikkel a' vakmerő ellenséget hátráltatni: De ezzel sem fokot gondoltak mind addig, mig a' *Toskána* Sergé-géből Kapitány *Baranyai* maga Osztályával a' 4-szegű lört állott gyalogságnak ezen részére rendel-

tették; ki is nem kitsinoy vitézséggel tsapván az ellenség' gyalogjaira; már ennek és Húzfárjainak vérbé kéverő éles fegyvereiket éppen ki nem álhótván a' Jantsárok, nyakra főre kezdének hátrálni és szaladni, mellyet észre vévén a' Hertzeg, hogy itt az ellenség' gyalogjai Sarkokkal fényegetőznek, parantsola a' mi Lovasainknak, hogy üfsenek a' Lovasságra, és azonnal ki-rendeltetének az első Sergek, kik az ellenségnek első Sergeire tsapjanak. Job-kézre azért el-vezete Fő-Strázsamester B. *Szentkereszt* egy őltály Húzfárt, a' közepére-is balról rendeltették Kap. *Heusler* maga Svádromjával; ezeket követe nyomba a' *Toskán* Obestere maga őltályával; kik öly rettenetes bátorsággal ütének minden-felől az ellenségre, hogy azok leg-ottan őszve-zavaradván hátot fordítottának, kiket üzöbe vévén a' Húzfárok és a' Draganyolok, mindenütt hátokon vóltanak, ölték, vágták, és elevenen-is fogdosták őket; és egészzen ide tábor-hellyekig *Vájdényig* kergetének. De itt is meg-nem maradhatának, hanem oda hagyák Tábor-hellyeket, mellyet Sátorjaival edgyütt mindenről fel-prédálának katonáink, Magazinumja pedig a' győzedelmes H. *Hohenlohe*' kezében marada. El-vezte ezen *Kára Mustafa* Binbalsa 15-ezer főből álló Nagy Táborából 1500 gyalogságán kívül, kiknek száma még nem tudatik, minthogy az erdőben búkálnak még most-is, és minden nap vadásznak és hordják-bé Táborunkba. El-vezttette 5 nagyobb és kisebb fontos ágyúit, sok Zászlóját, mellyeket én a' fietség miatt meg-nem olvasztathattam. A' miéinknek mind őszve, el-estének és lebeseknek száma tsak 10-re mégyen, egynéhány ló-is meg-

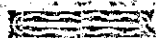
febesedett, agyon lövetett pedig kettő. Nevezete-
 sen ditséri H. *Hohenlohe* itt a *Toskana* Obesterét
 Ott Urat, ki a maga osztályát igen ditséretesen
 vezérelte; meg ditséri Fő-Strázsamestert B. *Szerke-*
resztit, Kapitány *Baranyait*, *Maurer* és *Radványi*
 Urakat, fő Hadnagy *Intzedit*, kik minnyájon se-
 rény és okos bátorsággal vezérelték a Népet, és
 annak, tiszti köteleltségjek szerint, mindenütt vitéz
 példával jártak elől. Ezen Tisztek között fő Had-
 nagy *Intzedi* bal-karján sebet kapott, meg mentett
 azonban mindenek' szemek láttára egy katonát a'
 haláltól, kinek éppen akkor érkezett segítségére,
 a' midőn a' Török fel-húzta vala kardját meg-vá-
 gására; de a' Hadnagy Ur melléje ugratván, fris-
 febb és serényebb vágással ugy szembe-tsapá a' Tö-
 rököt, hogy leg-ottan le-fordula lováról. — Itt ugy
 meg-rémült a' Török, hogy egész *Krájováig* meg-
 nem állott. Ha a' Lovaság az az előtt tett rosz
 és sebess útazás miatt el-nem fárasztotta volna lo-
 vait, még jó darab ideig hajtotta volna; de így is
 elég volt reggeli 9 órától fogva egészfén délutáni
 4 óráig tartotta az ütközetet. — Ezen szép gyö-
 zedelem híret vivő Kurir jól-lehet mingyárt el-in-
 dult, és talám hamarébb meg-érkezik Bétsbe, mint
 az én Tudósításom, de végye a' Kurir még-is ked-
 vefen, (bizonytal ugy-is vette) mely annyival bi-
 zonyofabb minthogy szemmel látott dolgot irtam
 — A' *Szavoja* Obellere is katonáival edgyütt hátul
 serényen forgalódott. — Ezen Tudósító Urnak Tudósi-
 tását az egész Publikum előtt közöni a' Kurir; an-
 nál is inkább, mivel szóról szóra így jött, tsak be-
 tü alá kellett adnunk.

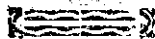
Ezen különös Tudósító Levelünk éppen akkor érkezék meg Bétsbe, mikor a' H. *Hohenlohé* Kurirja, azért az erről ki-adott F. Udvari Tudósítást is ide rekefztyük, mely ez: „

(**) Az Oláh-országban Portsénynél és Váidé-
ninel Táborozott ellenségnek Okt. 7-dikén és 8-
dikan esett meg verettetéséről következő bővebb
Tudósítást tett H. *Hohenlohé*: „Egy más után egy
néhány Tudósítást vett vala H. *Hohenlohé*, hogy
a' 2 ló farkas *Kara Mustafa* Bafa a' maga vezérle-
se alatt lévő 10-ezer népével, kik között 7000 *Váj-
dénynél*, 3000 pedig fellyebb Portsénynál valának
Táborba szálva, Erdélybe akarna bé-ütni, mely
tzeljának el-érésére már az utakat is el-készíttette
vólna. A' Hertzeg nem várja *Kara Mustafa* Ura-
mat, hanem csak hirtelen el-végzi magában, hogy
maga tégyen néki egy *Visztát*; melyre nézve meg-
érkezik 5-dikben estvére a' mi *Sylnél* lévő Sergünk-
höz, és leg-ottan minden rendeléseket meg-téve,
és 6-dikan étzaka 7 dikre virradolag 12 osztály *Splé-
nyi* és Oláh Seregbéli gyalogakkal, 4 osztály *Szá-
voja* Draganyos és *Toskána* Húzfárokkal, az Oláh
Kemény-lövökkel, a' lovas Szabad-fergesekkel, mind-
össze 5562 köz-emberrel, kiknek egy mazsarak és
5, rész-szerint 6, rész-szerint 3 fontú gollyóbisos á-
gyujak vala, meg-indúl Portsény-felé. — Minthogy
egészzen eddig csak egy út vala előttük, tehát az
egész Seregnek csak egy csoportban kellett vala
utazni; azért a' Lovasokat 2 sorba állítá, és 42
tuzgra osztá. — Okt. 7-dikén reggeli 3 órakor az
egész hadi-testt meg-érkezék a' fzeleken lévő 2 fejú

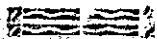
Sas tziemerhez. Itt meg állittá H. *Hohenlohé* a' maga népét, ki nyugtatá, és a' lovakat éteték, és 6 órakor meg mozdúlyán tovább mennek vala. — Elöl járó Seregnék, mellyel maga a' Hertzeg és Oberster *Krai* is jelen valának, rendelteték 4 osztály gyalog, 2 — 3 fontos ágyuval, 10 tzug Lovaság, a' Kemény-lövők, és a' lovas Szabad-sergefek. Mintegy 60 lépésnyire követi vala ezt a' fő Sereg, mely 6 osztály gyalagokból, és 20 tzug lovaság-ból áll vala; ezektől ennyi közre mennek vala 2 osztály gyalogság és 12 tzug lovaság hátúlról. Dél-előtti 11 órára meg érkezék a' Hertzeg az elől-menő Sereggel a' *Portseny* előtt álló szélső *Poszta*, hól meg állának, és egynéhány pertzentések alatt jobb rendbe szedék magokat. Az ellenségnek közelebb álló Tábori Szélső-vigyázatja, melly mint egy 300 Lovafakból áll vala, leg ottan el-üzettetvén, ezek a' magok Táborjokba visszafaladának, melyből a' mi népünk eleibe ok Törökök kezdenek jöni. Ezeknek *Hohenlohé*-is 10 tzug Lovafokkal nyargalvási midőn elejébe sieme, és egy néhány ágyú tüzet is adatna, mingyárt hátot fordítottanak a' Törökök, és Tábor helyeket nekünk hagyák. A' faladó ellenség nyargal vala rész-férint keresztül a' *Syllen*, nagyobb részént pedig a' *Vájdény*nál lévő Táborba sietnek vala; de 100 hólakat hagyának hátra. — A' miénk itt maradának és magokat tsatározó rendbe szedék. Mint egy órának el-telése alatt hát jö az ellenségnek számos erge minden-felől véghetetlen nagy lármával visszafalad, és fő-képpen a' mi Seregünknek jobb szárnya felé igye-

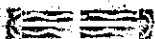
igyekezik vala; de a mi ágyúink és gyalogjainknak
 tüzek ezeket azonnal vízfűz-térre kényszerítették, a-
 zon-kivül, hogy a tsatára-kézen álló Lovaság
 tsatába elegyedhetnek velük. Az ellenség tehát me-
 gint vízfűz-szalad *Vajdényi*hez. — H. *Hohenlöhé*
 már most a maga gyalogjait, a Pafzszusnál lévő
 tetőkre szállítja, és a Lovaságot a térhelyben tar-
 tja; Pikéteket és Tabori-vigyázatokat rak ki, és
 így marad egész éjszaka tsendelen. — 8-dikban ré-
 gel maga kiölvágal a *Simbóliná*t tetőre, hogy a
Vajdényinál lévő Taborát az ellenségnek meg-
 gálhassa, és az erre való ráütesre rendelést tehes-
 sen. Ezen tetőről meg-sajdítja *Hohenlöhé*-t, hogy
 már az ellenségnek 3 nagy tőporrijai, és egy kis-
 sebb ellennünk jövő feiben vagnak. Az, a mely
 a mi jobb szárnyunkra való jövő, nagyobb
 részt gyalogokból áll vala, a kisebb Sereg, ezek-
 kel odalaslág jön vala, a más 2 nagy Sereg pe-
 dig egészen Lovaságból áll. — Kiált *Hohenlöhé*
 a maga népének: Lóra és fegyverre! és azt
 úgy állította, hogy edgyik a másiknak mindenkor
 legittségül lehetett. Ez alatt elé hozza az ellenség
 a maga ágyúit, mellyek között a 4 kisebbeket
 a Lovaságnál, a 2 nagyobbakat pedig a gyalog-
 ságnál tart vala kézen, és ezekből, valamint a
 gyalogság fegyvereiből el-kezd egyszerre a tüze-
 lést, midőn tőlünk nem mesztze volna. Az ágyú
 tűz minden kár nélkül-való vala; de a flinta-tűz
 keményebb és karafobb. A mi részünkről is el-ke-
 zték a kemény tűz, és a mi ágyúink olly jó-
 valának igaztva, hogy egy ágyúja az ellenségnek

leg-ottan halzan véhetetlenné téteték, és számos Törökök hullának el. Erre semmit sem ügyelvén az ellenség, vakmerőképpen elébb mozdula, és olly kegyetlenül kezd tüzelni, hogy *Hohenlöhé* némely Lovasait visszahúzni kényszerítették. Erre úgy megbízá magát a Törökség, hogy egészen a mi gyalogjainkig jöve, és hátul álló Serget is egészen elé-mozdulának. Ez vala az a Punktum, a mikor már a mi Lovasainkra vala egy szerentsés szükségünk; tsatát futat a Hertzeg a Lovasoknak, rajta ezek sebes nyargalvást az ellenségen, egy petzentés alatt már ennek minden Serget körül vette, és úgy le-aprítá, hogy a volt a szerentséfebb kiréll kaphatván hiftelenséggel magának, a mi vitéz Lovasaink fegyvere elől el-szaladhatott. — A tsatázó helytől fogva egész *Vájdényig* térseg vágyon; tehát a szaladó ellenségnek üldözete igen könnyű vala, a honnan ezen kergetésben még annyim le-vágottak, hogy egy mértföldnyire mind holt Törökkel vala a föld bé-vetve. — Azon-közben az első Oláh Regimentből egy Ofztály *Májo Kemner* alatt a mi jobb szárnyunk felől egy tetőn állván, meg-támódtaték az ellenség gyalogjaitól, kikre ez keményen tüzel vala. *Majdor Kettner* neki ulzitja az Oláhokat, hogy a fegyver-késsel kezű-jenek a munkához; ezek rá-röhhonnak az ellenségre, annak Zászlóit el-szedik és nagy veztséggel kergeték-vissza. — A Lovasoknak előbb említett tsatájokból a lett, hogy az ellenség gyalogjai a Lovasoktól el-szakasztattak, és a *Vájdényi* hídát el-nem érhették, hanem 20-an kívül, kik magokat

fogságra adták, mind le-aprították. — Ez alatt a mi gyalogjainknak a' vala parantsolatják, hogy az ellenséget kergető Lovasság után szép rendbe nyomuljanak, és ugy véghez is vivé a' gyalogság ezen parantsolatot, hogy délutáni 5 órakor már minden Sergeink az ellenségtől ott hágyott Táborban vala *Vájdénynél*. Az ellenség holtjainak száma, kik a' tsata-piatzon maradtanak, 1300-ra mégyen, sebeseit is gondolhatunk egy ehnyit. Sok szaladók kívánták a' *Sylden* menteni életüket, kik belévesztek a' vízbe. A' meg-maradt ellenség úgy el széledett, hogy ezeket többé *Mahumed* sem szedi özve. — *Kara Mustafa*, az ellenség Sergének Vezére, nem elettel, a' mint az előbbi Tudósításban vala, hanem még a' tsátának kezdetén Sergéből elszaladott; de a' *Bin Bafa Séráskly Magyar Mehmet*, ki a' Serget *Portcsénynél* vezérlette, a' holtak közt találtatott. — Itt nyertünk 2 nagy és 4 kisebb gyukát mindenestől, és többet 30 zafzlónál. Mind a' két ellenséges Tábornál sok lovak, fegyverek és egyébek lévének a' mi népünknek prédájává. A' Kenyeret, *Tzibakat*, Gabonát, Vágó-marhát's a' t. a' nép és lovak eleségire rendelték, a' több préda pedig a' nép számára maradt. — Mi tollunk elfest, 10 ember és 9 ló; Fő-Hadnagyok *Gsch* és *Ly* zédi febet kaptanak a' *Toskána* Húszár Seregből 39 köz emberekkel és 25 lovakkal. — Fegyvertármester *Hertzeg* *Hohenlohé* nem talál szót elegendőt magának ezen népnek ditséretire. A' Szávoja Draganyosi azzal mutatták ki vitézségeket, hogy a' lovakról prédálni egyelem szállott le. Minden

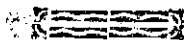

den itt meg-jelent Tisztek, nevezetesen a' különös Tudófitásban fellyebb ki-neveztek, különös vitézséggel tsatáztanak. (**)

Elegyes Apróságok.

Feldmarsal Vallis Ur már Servediába meg-érkezett, és a' télen, midőn Feldm. B. Laudon Bétsben lészén (a' mint tökéletesen reménljük) a' Tábornak fő Vezérének marad. — A' Hertz. Potemkin Táborától az a' hir érkezett még, hogy ennek egy része, egy Akirmánhoz nem mefzfe a' fekete Tenger mellett lévő Katsibás nevű Helysége rá-ütván, az ott fekvő Basát 100 embereivel edgyütt el-fogta, 7 ágyuit és 2 ágyúval fel-készült hajójit pedig Sákriányba kapta. — Midőn H. Kóbürg a' Theresia Nagy Kerésztes Hádi Rendének Tzimerét vette, tegélz Táborát parádéban állítatvánki, meg-köszöni a' Nagy Kerésztes Rendet Táborának, s végre ezem szókra fokada: „Kedves Atyánfiai! ezen Tisztelség Tzimerét néktek köszönhetem.”

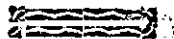
Egy ritka történet esett Posonyban! Itten a' Szt. Ursula Szerzetes Szüzei között egy 69 esztendőös Stott nevű Baró Kis-aszfzonyka vagon, ki 1739-ben tett vala szerzetesi Professiot, midőn Belgrád a' Törökök' kezébe esék; már most, minthogy ennek éppen 50 esztendeje, Jubilléumot tartott, és Belgrádnak kezünkbe lett visszafésésélekör tevé a' második Professiot, Gróf Erdödi Apátza Fejedelem aszfzony alatt. — Azon Brillántos Nagy Kerésztes Theresia Rendje, mellyet ő Felsége a' maga Utiformalisáról le-fejtett és Laudonnuk' küldött 40 ezére

betsülfetik, és ezt a' Briliántos Tzimert tsak a' Kónás fejék szokták viselni. — Húszár Obesflájdinánt B. *Kinmáyernek* gyűrűje, melyet neki közelebb ő Felsege ajándékozott, 1000 aranyra betsülfetik, és az a' híre, hogy minden órán *Theresia* Rendet nyerne magának. Ezen Obesfl. Ur még tsak jó elztendős. — Már most, valakik haidon Belgrádban házokat, és Serviában jószágokat birtanak, akkor, mikor ezt a' Porta elvette, és elvesztették vala, jeleptgetik magokat, és kérik vizsgál. — Ezt írják 7-dikben Káráusebesből, 6-dikban az *Anspakh* Valas fergé és egy osztály az *Erdödi* Húszár Sergéből parantsolatot vett vala, hogy siettségigél Erdélybe induljon. Dél-utáni 3 órakor meg is indulának Gen. Gróf *Auersperg* alatt, és egy nap 24 *Marsutat* tévének. — Az a' híre, hogy H. *Hohenlohd* minden Páfszfuson egyszermind akar Oláhországba bé-menni, és ott magának egy jó Téli szállást készíteni. *Maiuroyénit* mi olyan Szász ember ségü embernek gondoljuk, hogy tsak alig ha az ily dnyetén Vendégeket örömeft a' szomszédba nem kívánna igazítani szállásra. — Az a' híre, hogy *Laudon Kóburgnak* 8 Bataliont küldött volna segítségére. — A' Külső országokról bé-jöő Magyarak azt beszéllik, hogy Gen. B. *Alvintziről* mindenütt az a' hir kívül, hogy a' nyáron Belgrádot meg járta volna Mészáros köntösben titkon, és ott egy Bárányt el is adott. — Gróf *Ngmesnek* pedig egész Prufszfiában árujják, réz-táblára metzett képét, minthogy az Udvari Német Tudósításokban tavaly a' vala írva, hogy 24 Törököt maga kezével vágott.

gott-le; és egy véghetetlen izmos Magyarot fellelték-le helyette; kit minden, mint nagy Vitézt, bámúlva szemlél.

Ő Felsőge a' *Károlyvári* úgy nevezett *Szluiner* határ gyalog Seregnek Kapitányát *Kottas Antal* Urat, az Auszria Ház mellett 30 egész éltendőök alatt tett hiv szolgálatjáért, ez alatt a' név alatt: *de Heldenberg*, Nemességi Rangra emelni méltóztatta. — A' Gallitzia 'Sidókról költ Felsőges Rendelésekben, a' 23 dik Czikkelytől fogva a' 30-dikig ezeket olvassuk: „A' katonai *Conscriptio* azon módon, mégyen végbe reájjak nézve is, mint szokás a' Keresztényekre nézve. — Ezek, valahól tsak Keresztények laknak, mindenütt, minden meghatározott szám, házosságbéli *Taxa* fizetés nélkül lakhatnak, és a' közönséges Polgári Törvények szerint igazgatnak. — Idegen 'Sidóknak tsak úgy engedtetik meg a' Gallitziában való lakás, ha fogadják, hogy földöt mivelnek, és ahhoz a' magok költségeken hozzá kezdhetnek. Ha pedig történetből valamely gazdag kereskedő 'Sidó vándorolna ide lakósnak, ennek az Ország' Tisztviselői engedhetik meg szántás nélkül a' letelepedést. — Elköltözések a' már lakós 'Sidóknak úgy engedtetik meg, ha a' már Törvény szerint kiszabott pénzt letefizik; a' maga földes Urával, Hitelezőivel meg edgyezett, és az Ország Tisztviselőitől szabadsága vagyon; külömben ha szökik, a' szökevények Törvénye szerint bánnak velek. — Hogy a' *Conscriptio* Könyvbe egy jó rend tartassék, minden 'Sidónak egy vezetéki nevet kel magának vállalztani, mely örökké változhatatlanul megma-

rad Familliáján; és ha ezt változtatja 14 napi fogással büntetetik. — Némétül Matriculájának, kell lenni a' (Rabbinak) a' 'Sidó Papnak. — Minden szabad a' 'Sidónak, valamint a' Kereszténynek; ugyan azért ezekkel hasonló szolgálataik és Törvény alatt lesznek. s. t. Egy szóval az Izraéliták Czerémóniás Törvényei is kezdenek a' Keresztények Polgári Törvények ramájára vonotni; mely bolts rendelés!!

Éppen most esett tudunkra, (írja a' Tudósító) hogy a' Boszniai Törökök *Likába* és a' Banati-széleken ugyan azon egy időben kivannak bé-utni; de ez kevés gondja a' mi Taborunknak. — *Abdi Basa*, egy Zemlini Levél-szerint, egészízen el takaradott ezen Környékről; mert a' mi népünk egészízen *Paszzarovitzig* ment, és sohól tsak nyomát se találja. *Szemendridt* és *Paszzarovitzet* a' mi népünk meg-izállotta. — A' *Károlyi, Pálffy, Eszterházi Miklós* és *Stáin* gyalog *Sergei* 13-dikban a' Bánatba vizsgálta-mentek; és külömb külömb lovas *Sergek Bonostzeba* vizsgálta-mentenek. — 3 Batalion *Gyulai* és 2 osztály *Huszár* fel-felé *Sabásnak* indult. — Azt mondják; hogy *Erfebet* *Várát* és *Ujj-Orsovát* kérjük fel a' Törököktől, mihelyt a' *Beigrádiakat* ide által-költöztethetjük. — *Feldmarfal Lajdinánt* Gróf *Vartenslebennek* az a' parantsolatja, hogy az *Allton* hegyéről a' Törököket kergesse el; és a' maga népét *Ujj-Orsovának* meghodolására készen tartsa. — Ezen parantsolat-szerint *F. M. L. Vartenslebennek* *Avántgárdája*, elől járó-ferge, 13-dikban *Méhádiából Szupáneknek* indult; és 14-dikben a' több része is hadi testének követte. Mi ugy vélekedünk, hogy *Orsova* tsak 4 — 5 napok alatt sem fogja a' *G. Vartensleben* Ur' tüzet ki-állani.

Utolsó jegyzések: — A' múlt Vasárnap megint *Kurir* érkezett *H. Kóburgtól*; de hogy mi hírt hozott legyen, még eddig mélységes halgatás vagy on rólla. — Az a' híre, hogy *Laudon* és *Ferentz Fő Hertzeg* készülnének fel *Bétsbe* *Téli-szállásra*. Már *Bétsi* futkasó *Levelekben* olvassuk, hogy *Laudonnak*

Béts.

Bétsben és Prágában emlékeztető Ofzlopot fognának emelni, és hogy ő Felsége a' maga Parádé Hintóját fogná mostani fel-jötekor eleibe-küldeni. — Emlékezetes az, hogy Feldmarfal G. *Vallisnak* a' mostani Belgrádi Komendánsnak az Attya adta vala ez előtt által a' Törököknek Belgrádot, és már most 50 esztendő múlva a' fia Komendáns benne. — *Vallis* helyet *Kollerédó* a' Tseh-orzági Generál Komendáns. — Némely hirtelen hazudó Levelekben azt olvassuk, hogy ő Felsége 25-ezer aranyakot veretne, mellyekkel a' *Kóburg* és *Szuarov* Sergeit kíváná meg-ajándékozni. — A' mondatik, hogy *Szuarovat* ő Felsége Német Birodalombéli Grófságra emelte volna. — Belgrádnak meg-vételével minnyájon ugy vélekedünk vala, hogy már a' kívánt békeesség bizonyoson helyre fog állani, minthogy a' F. Auszriai Udvar már a' maga előbbeni tzélját elérni láttatott; de mi azt tapasztaljuk Bétsben és minden F. Ts. Királyi Birodalmokban, hogy a' jövő esztendő-is hadakozással fog el telni, és 3 hetek nem telnek-el addig, míg uj háborus hírt-is fogunk hallani. Azt erőltik, hogy Berlinből H. *Reúftól* egy Kurir érkezett volna Bétsbe (az Erlangi Ujság igaznak írja) melyre a' Tsászár G. *Lascihoz* és G. *Hadikhoz* leg-ottan maga irását küldvén, az nap 12 Kurirok indúltanak volna ki Bétsből. — Ugy van a' hír, hogy Pruszszia hadat izenne Orosz ország ellen; noha tsak a' múlt hetekben is ugy gondolkoznak vala némely előre látó Politikusok, hogy Lengyel-ország, Pruszszia, Ausztria és Orosz ország között még 1790 venben 3 részre osztatnék, és mi előbb a' Portával meg-békélyén örökös frigyet fognánk vele kötni. A' hír fok-féle; de tsak ugyan a' Télen hallunk valamit bizonyost.

Konstántzinápolyban a' Ministériumban megint nevezetes változások eslenenek. A' Nagy Vezér helyét foglaló *Kajmakán* le-tétetett, és ennek helyébe lett *Szoliman* Bala, ki a' Szúltánnak egy Húgát tartya feleségül. — A' háborus lelkü *Musfi* hivataljától meg-folztatott, és azt tették megint *Musfi-nak*,

nak, kit a' másik Tsáfzárnak idejében le-tettek, vala, t. i. Szerifzadét, kinek *Mustisága* alatt Békeiséget reménylenek. — A' Hollándulok a' hátra lévő 3 milliom adótságot meg-küldötték a' napokban Bétsbe. — A' Lútiaknek zenebonájok is már vérrel petsétes. Ezeknek régtől fogva keresztül néző izemek vala némely Papokra, és ezen h. 7-dikén sok nép öszve-todúlván a' Szt. *Mártoni* Papi házat meg-szállák; de az ugy nevezett *Pátriciér* Gárda Sereg által ezek a' rosz tzéltől akadályoztatának; melyre a' nép egészfzen öszve-todúlván, fegyveresen bé-rontának a' Tanáts házba, és nem tsak azt kérék, hogy ezen Gárda Sereg azonnal Cafszálatnák, hanem azt is kívánák, hogy a' megholt Hertzegi Püspök *Lajos Györgytől* a' Szegényeknek tettált Summa a' nép között azonnal ki-osztásék. Ekkor a' Tanáts le-tsendesité őket szép szóval, de 8-dikben mintegy 500 megint a' Város-házára menének, az ajtót bé-ronták, és kérik vala az előbbi, melyet a' Magiffrátus kéntelenítették meg-igérni, és írásban ki-adni. Ezen zenebonás népre rá-támodnak a' Lovas Gárdák, ezeknek előjárójokat meg-ölé a' nép, és sokot közüllök megsebelítették s. t. — Koloniában a' Lakások 25 punktumát adnak-bé a' Tanátsba, hogy azt nekik engedje meg. A' Tanáts meg-enged némellyeket, a' zenebonának el-távoztatásáért. Elzre vévén a' nép, hogy meg-engedte ugyan a' Tanáts szóvat nem fogja tartani, 4-dikben öszve-todúl a' nép, és arra kényszerité erőszakkal a' Tanátsot, hogy mind a' 25 punktumát meg-igéré, írásban petséttelve ki-adá, sőt azt a' Senátort is, melyet a' nép kíván vala, le-tévé. Tsak így szól a' Párisi mulikán a' Nota. — Párisról következő Levelünkben. — Azon Gazdag Könyv-nyomtató és Könyvel kereskedő *Vukkerer*, kinek már fogságát jelentettük vala, a' napokban számkivetés küldeték a' fogságból; még tsak Feleségétől, gyermekeitől sem bortsuzhaték-el. Itt a' példa *Typographusok* és Könyv-árolók! vi-gyázzatok!